

การประกาศรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมืองในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม
The declaration of stateism that affected citizenship in the period of
Field Marshal Pibulsongkram

ดีพร้อม ใจน้อย¹

Deeprom Jainoi

บทคัดย่อ

การประกาศรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมืองในสมัย จอมพล ป.พิบูลสงคราม ในสมัยรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้มีการประกาศรัฐนิยม 12 ฉบับได้แก่ การใช้ชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติ การป้องกันภัยที่จะบังเกิดแก่ชาติ การเรียกชื่อชาวไทย การเคารพธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี การให้ชาวไทยพยายามใช้เครื่องอุปโภคบริโภคที่มีกำเนิดขึ้นในประเทศไทย เรื่องทำนองและเนื้อร้องเพลงชาติ เชิญชวนให้ชาวไทยสร้างชาติ เรื่องเพลงสรรเสริญพระบารมี เรื่องภาษาและหนังสือไทยกับหน้าที่พลเมืองดี เรื่องกายแต่งของประชาชนชาวไทย เรื่องกิจประจำวันของคนไทย เรื่องการช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก คนชราหรือคนทุพพลภาพ รัฐนิยม 12 ฉบับนี้ประกาศขึ้นเพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามจุดประสงค์เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าสู่ความเจริญ แต่จุดประสงค์เบื้องหลังของจอมพล ป.พิบูลสงคราม เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศมหาอำนาจเหมือนประเทศ ยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น แต่เนื่องจากความต้องการของจอมพล ป.พิบูลสงคราม อยากประสบผลสำเร็จในเวลาที่เร็วเกินไป ทำให้ส่งผลกระทบต่อพลเมืองไทยในการใช้ชีวิต และมีรัฐนิยมบางฉบับที่ทำให้ประชาชนปฏิบัติจนถึงปัจจุบันนี้

Abstract

During the period of Marshal pibulsongkram's government, which influenced the duties of modern citizens, marshal pibulsongkram. The name of the country, the national flag and the name of the country are respected and protected.

¹ สาขารัฐศาสตร์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้; Political Science School of Administrative Studies Maejo University
E-mail: Deeprom.jai@gmail.com

Consumer goods used by Thais agricultural products and meat produced in Thailand. Thais sing the national anthem, inviting Thais to sing the national anthem, books about language and Thailand, about civic responsibility. Daily affairs of Thai people, daily affairs of Thai people, protection of children, Thais or disabled. The purpose of this study is to develop a country's development. Pibulsongkram makes Thailand a strong country, such as Europe, the United States and Japan, but due to the demand for screens. Pibulsongkram wants to succeed too soon, affecting the lives of Thai citizens and the second country. Until now.

บทนำ

รัฐธรรมนูญในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีทั้งหมด 12 ฉบับทั้ง 12 ฉบับได้บัญญัติเอาไว้ เพื่อให้พลเมืองชาวไทยปฏิบัติตาม จุดประสงค์เบื้องหลังของรัฐธรรมนูญ 12 ฉบับ เป็นความต้องการของ นายกรัฐมนตรีจอมพล ป.พิบูลสงคราม ที่ต้องการให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีนโยบายแน่วแน่ที่จะปรับปรุงประเทศให้มีความเจริญเท่าเทียมกับอารยประเทศ เช่น ยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น เป็นต้น โดยรัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ว่าประเทศไทยควรดำเนินการตามแบบอย่างของประเทศเหล่านั้นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในขณะเดียวกัน ก็จะไม่ทอดทิ้งประเพณีอันดีงามของไทย โดยรัฐบาลจะต้องดำเนินการสร้างชาติซึ่งถือเป็นงานใหญ่ที่จะต้องรีบดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมตามนโยบายของรัฐ ทั้งนี้เพื่อนำประเทศไปสู่จุดหมายที่ประเทศที่เจริญแล้วได้บรรลุจุดประสงค์ในการสร้างชาติซึ่งหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองอันก่อให้เกิดความสุขแก่ประชาชนในชาติโดยทั่วถึงกัน

บทความชิ้นนี้ผู้เขียนสนใจศึกษาการเรื่องสร้างรัฐธรรมนูญ 12 ฉบับ ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ผู้เขียนจะศึกษาในหัวข้อผลกระทบที่พลเมืองได้รับจากรัฐธรรมนูญ 12 ฉบับ ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ที่ส่งผลกระทบต่อพลเมืองในอดีตและเป็นค่านิยมการปฏิบัติตัวของพลเมืองในปัจจุบันที่ได้รับมาจากรัฐธรรมนูญ 12 ฉบับ ว่าเป็นอย่างไรและศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบว่า พลเมืองในอดีตได้รับผลกระทบในด้านดีหรือด้านเสียอะไรบ้าง และสุดท้ายนี้ ผู้เขียนมีความหวังว่าบทความบทนี้อาจเป็นหนึ่งในช่องทางที่สามารถแสดงถึงการสร้างรัฐธรรมนูญ 12 ฉบับในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เพื่อทำให้เกิดความรู้แก่ผู้ที่เข้ามาศึกษาบทความเรื่องนี้

เนื้อเรื่อง

1. ประวัติของจอมพล ป.พิบูลสงคราม

จอมพล ป.พิบูลสงคราม เดิมชื่อ แปลก ชิตตะสังคะ เกิดเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2440 ถึงแก่อสัญกรรม เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ.2507 บิดาชื่อนายชิต ชิตตะสังคะ มารดาชื่อนาง สำอางค์ ชิตตะสังคะ ภรรยาชื่อ ท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม นามสกุลเดิม "พันธุ์กระวี"

1.1 ประวัติการศึกษาของจอมพล ป.พิบูลสงคราม

ได้รับการศึกษาครั้งแรกที่ โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี เมื่อ พ.ศ. 2452 อายุได้ 12 ปี จากนั้นเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนนายร้อยทหารบก กระทั่งสำเร็จการศึกษา เมื่อ พ.ศ.2459 ขณะอายุ 19 ปี โดยได้รับยศ ร้อยตรี และเข้าประจำการที่กองพลที่ 7 จังหวัด พิษณุโลก หลังจากที่เข้าประจำการที่กองพลที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก เป็นระยะเวลาสองปี และย้ายเข้า กรุงเทพมหานครเพื่อศึกษาต่อในโรงเรียนเหล่าทหารปืนใหญ่ บางซื่อ เป็นระยะเวลาสองปี เมื่อสำเร็จ การศึกษาได้กลับกรมต้นสังกัดเข้าประจำการที่กองพลที่ 7 จังหวัดพิษณุโลก หลังจากการจากที่กลับ กรมต้นสังกัดได้ไม่กี่ได้ถูกย้ายไปประจำการที่กรมทหารปืนใหญ่ที่ 1 รักษาพระองค์ หลังจากปฏิบัติ หน้าที่ได้หนึ่งปีได้รับยศร้อยโท หลังจากนั้นได้สอบเข้าที่โรงเรียนเสนาธิการทหารบก เป็นรุ่นที่สิบ เป็นระยะเวลาสองปี และได้รับทุนการศึกษาต่อที่โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ประเทศฝรั่งเศส วิชา ทหารปืนใหญ่ เป็นระยะเวลาสามปี

1.2 ประวัติการเข้ารับราชการ

วันที่เข้ารับราชการ

ตำแหน่ง

- 12 กุมภาพันธ์ 2477 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- รองผู้บัญชาการทหารบก
- 25 กันยายน 2477 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- 4 มกราคม 2481 - ผู้บัญชาการทหารบก
- 20 ธันวาคม 2481 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- 14 กรกฎาคม 2482 - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ
- 13 พฤศจิกายน 2483 - ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
- ผู้บัญชาการทหารบก
- 27 สิงหาคม 2484 - ผู้บัญชาการทหารเรือพิเศษ
- ผู้บัญชาการทหารอากาศพิเศษ

วันที่เข้ารับราชการ	ตำแหน่ง
▪ 18 พฤศจิกายน 2484	- ผู้บัญชาการทหารบก
▪ 15 ธันวาคม 2484	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
▪ 16 กุมภาพันธ์ 2485	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
▪ 10 มีนาคม 2485	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
▪ 25 พฤศจิกายน 2490	- ผู้บัญชาการทหารบก
▪ 15 เมษายน 2491	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
▪ 28 มิถุนายน 2492	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
▪ 13 ตุลาคม 2492	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
▪ 29 พฤศจิกายน 2494	- นายกรัฐมนตรี - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (ชั่วคราว)
▪ 9 ธันวาคม 2494	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
▪ 28 มีนาคม 2495	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
▪ 4 กุมภาพันธ์ 2497	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ
▪ 12 กันยายน 2500	- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1.3 ประวัติการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

สมัยที่	คณะรัฐมนตรี คณะที่	ดำรงตำแหน่งวันที่	ถึงวันที่
สมัยที่ 1	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 9	16 ธันวาคม 2481	6 มีนาคม 2485
สมัยที่ 2	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 10	7 มีนาคม 2485	1 สิงหาคม 2487
สมัยที่ 3	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 21	8 เมษายน 2491	24 มิถุนายน 2492
สมัยที่ 4	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 22	25 มิถุนายน 2492	29 พฤศจิกายน 2494
สมัยที่ 5	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 23	29 พฤศจิกายน 2494	6 ธันวาคม 2494
สมัยที่ 6	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 24	6 ธันวาคม 2494	23 มีนาคม 2495

สมัยที่	คณะรัฐมนตรี คณะที่	ดำรงตำแหน่งวันที่	ถึงวันที่
สมัยที่ 7	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 25	24 มีนาคม 2495	26 กุมภาพันธ์ 2500
สมัยที่ 8	คณะรัฐมนตรี คณะที่ 26	21 มีนาคม 2500	16 กันยายน 2500

2. การปฏิรูปสังคมในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม

จอมพล ป.พิบูลสงคราม มีชื่อจริงว่า แปลก เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีลักษณะหูทั้งสองข้างต่ำกว่าตา ผิดปกติไปจากบุคคลทั่วไป จึงถูกตั้งชื่อว่า แปลก นับตั้งแต่เกิด เมื่อขึ้นดำรงตำแหน่งสำคัญ ไม่ต้องการให้บุคคลอื่นเรียกชื่อตัวเองเช่นนั้น จึงใช้เป็นตัวอักษรย่อเป็น ป. นับตั้งแต่นั้น

จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นหนึ่งในสมาชิกสโมสรราษฎรราษฎรธรรม หรือคณะราษฎร เป็นกลุ่มบุคคลที่ดำเนินการก่อการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศในปี พ.ศ. 2475 โดยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายทหารรุ่นน้อง ของพันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา 2 ปี ที่โรงเรียนนายร้อยทหารบก มีบทบาทสำคัญเริ่มจากเป็นแกนนำในการรัฐประหาร 20 มิถุนายน พ.ศ.2476 และในการปราบกบฏบวรเดชเมื่อปี พ.ศ.2476 จนได้รับความไว้วางใจ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อมา

เมื่อจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน พ.ศ.2481 และได้มีนโยบายในการสร้างชาติ ซึ่งมีแนวโน้มเป็นลัทธิชาตินิยม เช่น ออกกฎหมายคุ้มครอง อุตสาหกรรมภายในประเทศ มีการสงวนอาชีพบางอาชีพไว้สำหรับเฉพาะคนไทยเท่านั้น และปลูกฝังให้ประชาชนนิยมใช้สินค้าไทย ด้วยคำขวัญว่า “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ” รัฐบาลจอมพล ป. ได้เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และให้เกิดความทันสมัย เช่น ประกาศให้ข้าราชการเลิกนุ่งผ้าม่วง เลิกสวมเสื้อราชปะแตน และให้นุ่งกางเกงขายาวแทน มีการยกเลิกบรรดาศักดิ์ และยศข้าราชการพลเรือน มีการเปลี่ยนชื่อประเทศจาก "สยาม" เป็น "ไทย" ในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2482 และเปลี่ยนวันขึ้น ปีใหม่จากวันที่ 1 เมษายน เป็นวันที่ 1 มกราคมของทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยเริ่มเปลี่ยนในปี พ.ศ. 2484 ทำให้ ปี พ.ศ. 2483 มีเพียง 9 เดือน มีการสร้างชาติด้วยวัฒนธรรมใหม่ โดยจัดตั้งสภาวัฒนธรรมแห่งชาติขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2485 เพื่อจัดระเบียบการดำเนินชีวิตของคนไทยให้เป็นแบบอารยะประเทศ โดยประกาศรื้อรื้อนิยามจำนวน 12 ฉบับ และสั่งห้ามประชาชนกินหมากโดยเด็ดขาด ให้ผู้หญิงเลิกนุ่งโจงกระเบน เปลี่ยนมานุ่งผ้าถุงแทน ให้สวมหมวก สวมรองเท้า โดยมีคำขวัญในสมัยนั้นว่า “มาลानาไทยสู่มหาอำนาจ” หากผู้หญิงคนใดไม่ใส่หมวกจะถูกตำรวจจับและปรับ และยังวางระเบียบการใช้คำแทนชื่อเป็นมาตรฐาน เช่น ฉันทัน เรา มีคำสั่งให้ข้าราชการกล่าวคำทักทายว่า "สวัสดี" ในโอกาสแรกที่

พบกัน และมีการตัดตัวอักษรที่ออกเสียงซ้ำกันจึงมีการเปลี่ยนแปลงการสะกดคำมากมาย เช่น กระทรวงศึกษาธิการ เขียนเป็น กระทรวงศึกษาธิการ

2.1 การสร้างรัฐนิยม 12 ฉบับ ที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมืองในสมัย จอมพล ป.พิบูลสงคราม

จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ประกาศรัฐนิยม 12 ฉบับ เพื่อปรับเปลี่ยนอารยะหรือการใช้ชีวิตของประชาชนหรือพลเมืองในประเทศไทยให้มีความทันสมัย โดยนำวัฒนธรรมและประเพณีของชาติตะวันตก มาเป็นหลักในการเปลี่ยนแปลง เนื่องจาก จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้รับทุนในการศึกษาต่อที่ประเทศฝรั่งเศสทำให้ตนได้เห็นวัฒนธรรมและประเพณีของชาติตะวันตก ทำให้เกิดความคลั่งในวัฒนธรรมชาติตะวันตก และมีความคิดที่อยากจะเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและประเพณีของประเทศไทยให้มีความทันสมัยคล้ายกันกับวัฒนธรรมของชาติตะวันตก จึงได้ประกาศรัฐนิยม 12 ฉบับ เพื่อปรับเปลี่ยนอารยะหรือการใช้ชีวิตของประชาชนหรือพลเมืองในประเทศไทยไปตามที่ตนต้องการ ดังนี้

2.2 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 1 เรื่อง การใช้ชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติ ตั้งแต่สมัยรัฐบาลของพันเอก ระยาพหลพลพยุหเสนา ได้ประกาศวันชาติของประเทศไทยเป็นวันที่ 24 มิถุนายน เป็นวันชาติไทย เริ่มตั้งแต่วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2481 เป็นต้นมา ต่อในสมัยรัฐบาลของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้เห็นว่า เมื่อรัฐบาลของนายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา ได้ประกาศวันชาติ เราควรเป็นชื่อประเทศที่มีความชัดเจนและแน่นอนเป็น “ประเทศไทย” เนื่องจากประเทศไทยนั้นมีอยู่สองชื่อ “ไทย” และ “สยาม” แต่ประชาชนนิยมเรียกว่า “ไทย” รัฐบาลจึงเห็นสมควรถือเป็นรัฐนิยม ในการใช้ชื่อประเทศให้ตรงกับเชื้อชาติและความนิยมชิงประชาชนชาวไทย ดังต่อไปนี้ ก. ในภาษาไทย ชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติ ให้ใช้ว่า “ไทย” ข. ในภาษาอังกฤษ 1. ชื่อประเทศให้ใช้คำว่า Thailand 2. ชื่อประชาชนและสัญชาติให้ใช้คำว่า Thai แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกรณีที่มีบทกฎหมายบัญญัติคำว่า “สยาม” ไว้ ...

2.3 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 1

รัฐนิยม ฉบับที่ 1 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนชื่อและเป็นการสร้างความชัดเจนในการเรียกชื่อประเทศ ประชาชน และสัญชาติ ให้กับพลเมืองในประเทศรวมถึงพลเมืองต่างประเทศ ในการเรียกชื่อ “สยาม” หรือ “ไทย” ให้เรียกเป็น “ประเทศไทย” เนื่องจากประชาชนนิยมเรียกว่า “ไทย” รัฐบาลจึงเห็นสมควรถือเป็นรัฐนิยม ในการใช้ชื่อประเทศว่า “ประเทศไทย” รวมไปถึงการเรียกชื่อประชาชนชาว “ไทย” สัญชาติ “ไทย” จนมากถึงปัจจุบัน

2.4 การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 2 เรื่องการป้องกันภัยที่จะบังเกิดแก่ชาติ

หลังจากที่ได้ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับที่ 1 ไปในเวลาไม่นานก็ได้มีการประกาศรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 ขึ้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกันภัยที่จะบังเกิดแก่ชาติ โดยรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นว่าการเมืองชาวไทยต้องเทิดทูนชาติไทยและหน้าที่ของชาวไทยทุกคนต้องช่วยกันป้องกันรักษาชาติบ้านเมือง และความเสื่อมโทรมที่จะบังเกิดขึ้นแก่ประเทศ ดังนั้น รัฐบาลสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม จึงได้ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 ขึ้น เพื่อให้ประชาชนชาวไทยทุกคนปฏิบัติตามเพื่อป้องกันภัยที่จะบังเกิดแก่ชาติ ดังนี้

- 1) ชาติไทยต้องไม่ประกอบกิจการใดๆ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ และความปลอดภัยของชาติ
- 2) คนชาวไทยต้องไม่เปิดเผยสิ่งซึ่งอาจเป็นผลเสียแก่ชาติให้ชนต่างชาติล่วงรู้เป็นอันขาดการกระทำเช่นนั้นเป็นการทรยศต่อชาติ
- 3) คนชาวไทยต้องไม่ทำตนเป็นตัวแทนหรือเป็นปากเสียงของต่างชาติโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาวไทย ต้องไม่ออกเสียงหรือแสดงตนเข้าข้างต่างชาติในกรณีที่เป็นปัญหา ระหว่างชาติการกระทำเช่นนั้นเป็นการทรยศต่อชาติ
- 4) คนชาติไทยต้องไม่แอบอ้าง ชื่อชายที่ดินแทนชนต่างชาติ ในทางที่เป็นภัยแก่ชาติ การกระทำเช่นนั้นเป็นการทรยศต่อชาติ
- 5) เมื่อปรากฏว่า มีผู้หนึ่งผู้ใดทรยศต่อชาติ เป็นหน้าที่ของชาวไทยต้องเอาใจใส่รับระงับเหตุนั้น

2.5 วิเคราะห์การสร้างรัฐธรรมนูญที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 2

รัฐนิยม ฉบับที่ 2 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับการป้องกันความมั่นคงของประเทศและสร้างประเทศและประชาชนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการรักษาชาติ ประชาชนต้องตระหนักนึกคิดตลอดเวลาเมื่อมีการประกาศรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 เนื่องจากมีข้อปฏิบัติที่พลเมืองต้องปฏิบัติตามเพื่อป้องกันประเทศจากการล่าอาณานิคมในสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นการที่ทำให้พลเมืองมีความรักใน ประเทศของตนเองเพื่อพร้อมในการเป็นประเทศมหาอำนาจ รัฐนิยมฉบับนี้จึงส่งผลต่อพลเมืองในเรื่องการระมัดระวังตัวเพื่อไม่ให้บังเกิดภัยแก่ชาติ

2.6 การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 3 เรื่องการเรียกชื่อชาวไทย

รัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 ผ่านไปอีกไม่นานก็ได้ประกาศรัฐธรรมนูญฉบับที่ 3 เกี่ยวกับเรื่องการเรียกชื่อชาวไทย เนื่องจากเดิมที่ชาวไทยจะเรียกชาวไทยบางส่วนตามเชื้อชาติและภูมิภาคตามนิยมของผู้ถูกเรียกเช่น ชาวไทยที่อยู่ทางภาคเหนือว่าไทยเหนือ

ชาวไทยที่อยู่ทางภาคอีสานว่าไทยอีสาน หรือเรียกชาวไทยที่อยู่ภาคเหนือและชาวไทยที่อยู่ภาคอีสานตอนบนว่าลาว ชาวไทยที่อยู่ภาคอีสานตอนล่างว่าเขมร ชาวไทยที่อยู่ทางภาคใต้ว่าไทยใต้หรือมลายู ชาวไทยใหญ่ในประเทศว่าเงี้ยว ดังนั้นรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เห็นว่าเป็นอันไม่สมควรแก่สภาพของชาวไทยซึ่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะแบ่งแยกมิได้ และได้ประกาศรัฐนิยมฉบับที่ 3 ขึ้นดังนี้

- 1) ให้เลิกการเรียกชาวไทย โดยใช้ชื่อที่ไม่ต้องตามชื่อเชื้อชาติและความนิยมของผู้ถูกเรียก
- 2) ให้ใช้คำว่า “ไทย” แก่ชาวไทยทั้งหมดไม่แบ่งแยก และได้มีการประกาศใช้เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2482

การประกาศใช้รัฐนิยมฉบับนี้ ก็เพื่อมิให้คนไทยเกิดการแตกแยกกันด้วยเรื่องเชื้อชาติ เพราะประเทศไทยเริ่มเกิดรัฐชาติขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิรูปการปกครองเข้าสู่ความทันสมัย

2.7 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 3

รัฐนิยม ฉบับที่ 3 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับการเรียกชื่อชาวไทย เพื่อไม่ให้ชาวไทยแบ่งแยกหรือแตกแยกกัน แต่ถึงยังงในส่วนตัวของชาวไทยก็ยังคงเรียกและแบ่งแยกชาวไทยด้วยกันเองไม่ว่าจะเป็นยุคสมัยอดีต หรือปัจจุบันก็ตามก็ยังคงมีการเรียกชื่อชาวไทยตามเชื้อชาติตามภูมิภาคอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงดัง เช่นปัจจุบันก็ยังแบ่งแยกเรียกคนไทยไปตามภูมิภาค เช่น คนเหนือ คนอีสาน คนใต้ รวมไปถึงในแต่ละพื้นที่ เช่น เขมรสุรินทร์ ชาวม้ง ชาวกะเหรี่ยง เป็นต้นจะเห็นได้ว่ารัฐนิยม ฉบับที่ 3 ไม่ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงหน้าที่พลเมืองในสมัยของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม หรือในสมัยปัจจุบันเลย เพราะคนไทยก็ยังแบ่งแยกกันไม่ต่างจากอดีต

2.8 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 4 เรื่องการเคารพธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี

ในการสร้างของสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม นั้นได้ตระหนักถึงเรื่องธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นสิ่งสำคัญของประจำชาติชาวไทยทุกคนควรให้ความเคารพและเชิดชู จึงได้ประกาศรัฐนิยมฉบับที่ 4 ขึ้นดังนี้

- 1) เมื่อได้เห็นการชักธงชาติขึ้น หรือลง จากเสาประจำสถานที่ราชการตามเวลาปกติหรือได้ยินเสียงแตรเดี่ยวหรือนกหวีดเป่าค่านับ หรือให้อาณัติสัญญาณการชักธงชาติขึ้นหรือลดธงลง ให้แสดงความเคารพ โดยปฏิบัติตามระเบียบเครื่องแบบหรือตามประเพณีนิยม

2) เมื่อได้เห็นธงชัยเฉลิมพล ธงเรือรบ ธงประจำกองยุวชนทหาร หรือธงประจำกองลูกเสือ ซึ่งทางราชการเชิญผ่านมา หรืออยู่กับที่ประจำแถวทหารหรือหน่วยยุวชนหรือลูกเสือ ให้แสดงความเคารพ โดยปฏิบัติตามระเบียบเครื่องแบบหรือตามประเพณีนิยม

3) เมื่อได้ยินเพลงชาติ ซึ่งทางราชการบรรเลงในราชการก็ดี ซึ่งบุคคลบรรเลงในงานพิธีอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ให้ผู้ที่ร่วมงาน หรือที่อยู่ในวงงานนั้น แสดงความเคารพ โดยปฏิบัติตามระเบียบเครื่องแบบหรือตามประเพณีนิยม

4) เมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี ซึ่งทางราชการบรรเลงในราชการก็ดี ซึ่งบุคคลบรรเลงในโรงมหรสพ หรือในงานสโมสรใดๆ ก็ดี ให้ผู้ที่ร่วมงานหรือที่อยู่ในวงงานหรือในโรงมหรสพนั้น แสดงความเคารพ โดยปฏิบัติตามระเบียบเครื่องแบบหรือตามประเพณีนิยม

5) เมื่อได้เห็นผู้ใดไม่แสดงความเคารพดังกล่าวในข้อ 1,2,3 และ 4 นั้น พึงช่วยกันตักเตือนชี้แจงให้เห็นความสำคัญแห่งการเคารพธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี

2.9 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 4

รัฐนิยม ฉบับที่ 4 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับการเคารพธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี ธงชาติ เพลงชาติไทยเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงความมีตัวตนของชาติที่ไม่ซ้ำประเทศอื่น เป็นการสร้างพลเมืองให้มีการรักชาติ หรือชาตินิยม เราควรเคารพเมื่อเห็นว่า ชักธงชาติขึ้น หรือลงจากเสาประจำสถานที่ราชการตามเวลาปกติหรือได้ยินเสียงแตรเดี่ยวหรือนกหวีดเป่าค่านับ รวมถึงเมื่อเราได้ยินเสียงเพลงชาติด้วยเช่นกัน พลเมืองอาจไม่แสดงความเคารพตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากพลเมืองไม่ได้ยินเพลงชาติหรือเห็นธงชาติเวลาขึ้นและลงจากยอดเสาแต่เมื่อพลเมืองได้ออกมาข้างนอกหรือเมื่อได้ยินและเห็นธงชาติเวลาขึ้นและลงจากยอดเสาก็จะทำเคารพตามประเพณีนิยมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.10 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 5 เรื่องให้ชาวไทยพยายามใช้เครื่องอุปโภคบริโภคที่มีกำเนิดขึ้นในประเทศไทย

เนื่องจากสถานการณ์โรคอยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จอมพล ป.พิบูลสงคราม มีความต้องการที่จะให้ประกาศรัฐนิยมฉบับที่ 5 เกี่ยวกับเรื่องการทำคนไทยใช้ของไทยที่ทำจากคนไทยในประเทศด้วยกันเองเพื่อส่งเสริมสนับสนุนประเทศในทางการเกษตรพาณิชย์และอุตสาหกรรมของชาติเป็นพิเศษ จึงได้ประกาศใช้รัฐนิยมฉบับที่ 5 ในเรื่องให้ชาวไทยพยายามใช้เครื่องอุปโภคบริโภคที่มีกำเนิดขึ้นในประเทศไทย ดังนี้

1) ชาวไทยพึงพยายามบริโภคแต่อาหารอันปรุงจากสิ่งซึ่งมีกำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย

2) ชาวไทยพึงพยายามใช้เครื่องแต่งกายด้วยวัตถุที่มีกำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย

3) ชาวไทยพึงช่วยกันสนับสนุนงานอาชีพ การเกษตร พาณิชยกรรมและวิชาชีพของชาวไทยด้วยกัน

4) กิจการสาธารณูปโภคอันใดที่รัฐบาลหรือชาวไทยจัดให้มีขึ้นแล้ว ชาวไทยพึงพยายามใช้และสนับสนุน

5) ชาวไทยผู้ประกอบการเกษตร พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม งานอาชีพ หรือวิชาชีพ อันได้รับการสนับสนุนโดยรัฐนิยมฉบับนี้ ต้องพยายามรักษามาตรฐานปรับปรุงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น และดำเนินกิจการนั้นๆ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทุกประการ

2.11 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 5

รัฐนิยม ฉบับที่ 5 เป็นฉบับที่เกี่ยวข้องกับการให้ชาวไทยพยายามใช้เครื่องอุปโภคบริโภคที่ทำจากชาวไทยด้วยกันเองวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนเกษตรพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมภายในประเทศเพื่อให้ประเทศนั้นมีเศรษฐกิจที่ดึงดูดประสงค์อีกอย่างเพื่อสร้างประเทศให้เป็นประเทศมหาอำนาจชาตินิยมตามความต้องการของจอมพล ป.พิบูลสงคราม สำหรับพลเมืองแล้วการใช้ของไทย ถ้าเป็นพลเมืองชาวบ้านที่อยู่ในชนบท อาจจะใช้ของพื้นบ้านที่ทำด้วยตนเอง แต่สำหรับพลเมืองที่อยู่ในเมืองกรุงอาจต้องใช้เครื่องของที่นำเข้าจากต่างประเทศ เพราะสินค้าของไทยอาจไม่เป็นที่นิยมในหมู่คนรวยชอบอวดสถานะของตนเองจวบจนปัจจุบัน

2.12 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 6 เรื่องทำนองและเนื้อร้องเพลงชาติ

ด้วยรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า ทำนองและเนื้อร้องเพลงชาตินั้น ทำนองเพลงเป็นที่นิยมแพร่หลายตามสมควรแล้ว แต่เนื้อร้องจะต้องมีใหม่ เพราะชื่อประกาศได้เรียกว่าประเทศไทยแล้ว จึงได้ประกาศให้ประชาชนเข้าประกวดแต่งมาใหม่ บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาคัดเลือกเนื้อร้องบางบทเสนอให้คณะรัฐมนตรีวินิจฉัย คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาพิจารณาแล้ว ลงมติพร้อมกันตกลงตามบทเพลงของกองทัพโดยแก้ไขเล็กน้อย จึงประกาศเป็นรัฐนิยมไว้ ดังต่อไปนี้

1) ทำนองเพลงชาติ ให้ใช้ทำนองเพลงของพระเจนดุริยางค์ตามแบบที่มีอยู่ ณ กรมศิลปากร

2) เนื้อร้องเพลงชาติ ให้ใช้บทเพลงของกองทัพบก ดังต่อไปนี้

“ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย เป็นประชารัฐไผทของไทยทุกส่วน อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี ไทยนี้รักสงบแต่ถึงรบไม่ขลาด เอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่ สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี เถลิงประเทศชาติไทยทวีมีชัย ชโย”

2.13 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 6

รัฐนิยม ฉบับที่ 6 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับทำนองและเนื้อร้องเพลงชาติ ก่อนข้างไม่ได้ส่งผลกระทบต่อพลเมืองเท่าไรเนื่องจากประชาชนมีหน้าที่ ร้องเพลงตามที่รัฐบาลประกาศมาเท่านั้น แต่พลเมืองบางส่วนก็อาจจะเคร่งในเรื่องความหมายของเพลง

2.14 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 7 เรื่องเชิญชวนให้ชาวไทยสร้างชาติ

ประกาศรัฐนิยมฉบับที่ 7 นั้นมีจุดประสงค์เพื่อเชิญชวนประชาชนให้สร้างชาติเพราะเห็นว่าการที่ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าขึ้นอยู่กับพลเมืองในประเทศช่วยกันทำตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือสนับสนุนพี่น้องประชาชนชาวไทยด้วยกันทุกอาชีพ เพื่อให้ฐานะของชาวไทยดีขึ้นนอกจากนั้นยังจะสร้างชาติให้มีความเป็นมหาอำนาจที่ยิ่งใหญ่ ประชาชนพลเมืองคนไทยทุกคนมีอาชีพที่สุจริตไม่เลื่องงานไม่ยากจนช่วยกันทำนุบำรุงครอบครัวให้รุ่งเรืองขึ้น ก็จะทำให้ประเทศชาติก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงมีการประกาศรัฐนิยมฉบับที่ 7 ดังนี้

“ชาวไทยทุกคนต้องร่วมกันสร้างชาติโดยทุกคนซึ่งมีกำลังกายดีต้องทำงานประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง ผู้ไม่ประกอบอาชีพเป็นหลักฐานนับว่าเป็นผู้ไม่ช่วยชาติและไม่ควรได้รับความนับถือของชาวไทยทั่วไป”

2.15 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 7

รัฐนิยม ฉบับที่ 7 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับสนับสนุนให้พลเมืองไทยออกมามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้วยการที่เริ่มจากสังคมครอบครัวโดยการทำนุบำรุงครอบครัวขอให้รุ่งเรืองถ้าทุกๆ ครอบครัวปฏิบัติตามกันเป็นจำนวนมากก็เท่ากับว่าเราได้ช่วยพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่สำหรับพลเมืองไทยบางกลุ่มที่ไม่ประกอบอาชีพกิจการใดเลยเท่ากับเป็นผู้ที่ไม่ช่วยชาติให้พัฒนา เมื่อพลเมืองได้รับการประกาศต้องตื่นตัวในการปฏิบัติตามพลเมืองที่ไม่มีอาชีพต้องหาอาชีพทำส่วนพลเมืองที่มีอาชีพแล้วต้องทำอาชีพนั้นให้ดีเพื่อพัฒนาประเทศ

2.16 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 8 เรื่องเพลงสรรเสริญพระบารมี

สืบเนื่องจากการที่รัฐบาลได้บัญญัติให้เรียกชื่อประเทศสยามว่า ประเทศไทย ดังนั้นจึงมีความเห็นสมควรที่จะ แก้อาชีพเพลงสรรเสริญพระบารมี มิให้มีคำว่า สยาม และตัดทอนข้อความและทำนองให้กะทัดรัดเหมาะสมยิ่งขึ้นคณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเป็นนิยมฉบับที่ 8 เรื่องการแก้ไขบทเพลงสรรเสริญพระบารมี โดยมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้าพระพุทธเจ้า	เอามโนและศิริขาน
นบพระภูมิบาล	บรมกษัตริย์ไทย
ขอบันดาล	ธประสงคไต่

การอ่านการเขียน ในสมัยจอมพลปพิบูลสงครามได้เปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปได้รับการศึกษา

2.20 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 10 เรื่องกายแต่งของประชาชนชาวไทย

ในการสร้างชาติด้วยการส่งเสริมวัฒนธรรมให้เกิดขึ้นกับประชาชนในชาติในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม นั้นได้สังเกตเห็นการแต่งกายของประชาชนในพื้นที่สาธารณะหรือในที่ชุมนุมยังมีการแต่งกายไม่สุภาพผู้ชายนุ่งผ้าขาวม้าเปลือยกายท่อนบนหญิงนุ่งกระโจมอกใส่ถุง ถ้าเปรียบเทียบกับต่างชาติแล้วชาวต่างชาติมีการแต่งตัวที่มีดัดจริตเรียบร้อย จอมพลปพิบูลสงคราม มีความเห็นกับคณะรัฐมนตรีลงมติเป็นเอกฉันท์ประกาศใช้ระดมฉบับที่ 10 เกี่ยวกับเรื่องการแต่งกายของประชาชนชาวไทยเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการแต่งกาย ดังนี้

1) ประชาชนที่เป็นชายจะต้องสวมเครื่องแบบตามระเบียบของกระทรวงนั้น ๆ ถ้าเป็นลูกจ้างหรือข้าราชการองกระทรวงนั้น ๆ หรือมิฉะนั้นก็ต้องสวมกางเกงขายาวสวมเอวชั้นนอกคอปิดหรือคอปัดถ้าสวมเสื้อคอปัดต้องผูกผ้าผูกคอแบบเงื่อนกะลาสีหรือหูกระต่ายสวมรองเท้าหุ้มส้น (รองเท้าคัทชู) หรือหุ้มข้อและสวมหมวกนอกจากนี้อาจสวมเครื่องแต่งกายประกอบอาชีพตามจารีตนิยมที่บุคคลนั้น ๆ ปฏิบัติอยู่เป็นประจำเช่นผู้ทำงานกลางแจ้งใช้เสื้อกางเกงสีน้ำเงินแก่เป็นต้น ในกรณีที่จะต้องเข้าไปเล่นกีฬาในสถานที่ทางในที่ทางราชการของกรมกองต่างๆจะต้องแต่งกายอย่างสุภาพเรียบร้อยตามแบบนิยมของนักกีฬาทุกๆไป

2) ประชาชนที่เป็นผู้หญิงจะต้องนุ่งผ้าถุงหรือกระโปรงสวมเสื้อชั้นนอกสวมหมวกตามประเพณีนิยมสวมรองเท้าหุ้มส้น

2.21 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 10

รัฐนิยม ฉบับที่ 10 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับการแต่งกายของประชาชนชาวไทย สำหรับรัฐนิยมฉบับที่10 เคยประกาศใช้แล้วแต่พลเมืองชาวไทยหรือประชาชนชาวไทย ยังคนเพิกเฉยต่อการปฏิบัติตามรัฐนิยมฉบับที่ 10 การแต่งกายของประชาชนชาวไทยแสดงให้เห็นว่ารัฐนิยมฉบับนี้ไม่มีความศักดิ์สิทธิ์พอ ทำให้เห็นว่าพลเมืองในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม นั้นยังไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการแต่งกาย อาจจะเป็นเพราะพลเมืองส่วนมากไม่มีเงินในการซื้อเครื่องแต่งกายตามที่รัฐบาลประกาศ ในขณะที่เดียวกันนายกรัฐมนตรีได้หารือกับคณะรัฐมนตรีเพื่อหาวิธีการทำให้พลเมืองชาวไทยปฏิบัติตามรัฐนิยมฉบับที่ 10 จึงได้ชักชวนและวิงวอนขอทางราชการในเรื่องนี้ให้สำเร็จโดยเร็วจึงได้กำชับ กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ รวมไปถึงสถานที่ราชการให้บังคับพลเมืองชาวไทยใส่เครื่องแต่งกายตามรัฐนิยมฉบับที่ 10 เวลาเข้าใช้บริการ แต่ก็ยังมีข้อขัดแย้งในการแต่งกายเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินทางพลเมืองเวลาไปสถานที่โรงพยาบาลหรือสาธารณสุขเมื่อผู้ป่วยมีอาการที่หนัก

จะต้องแต่งกายตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ 10 ไม่ได้ เลยกเป็นกรณียกเว้น และรัฐธรรมนูญฉบับที่ 10 นี้ได้ส่งผลมาถึงปัจจุบันประชาชนมีการแต่งกายนุ่งกางเกงขายาวแต่งตัวเรียบร้อยมิติดชิดออกไปในสถานที่สาธารณะรวมไปถึงหน่วยงานราชการ

2.22 การประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 11 เรื่องกิจประจำวันของคนไทย

ด้วยรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า การรู้จักปฏิบัติกิจประจำวันเป็นข้อสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งเห็นแก่การผดุง ส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ อันจะเป็นผลให้ประชาชนพลเมืองไทยทั่วไปมีสุขภาพแข็งแรงมั่นคง เป็นกำลังของชาติสืบไป คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ประกาศเป็นรัฐธรรมนูญไว้ดังต่อไปนี้

1) คนชาติไทยพึงแบ่งเวลาในวันหนึ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ปฏิบัติงานที่เป็นอาชีพ ส่วนหนึ่ง ปฏิบัติกิจส่วนตัวส่วนหนึ่ง และพักผ่อนหลับนอนอีกส่วนหนึ่ง ให้เป็นระเบียบและมีกำหนดเวลาอันเหมาะสมจนเกิดเป็นนิสัย

2) คนชาติไทยพึงปฏิบัติกิจประจำวันตามปกติดังต่อไปนี้

3) บริโภคอาหารให้ตรงตามเวลาไม่เกิน 4 มื้อ

4) นอนประมาณระหว่าง 6 ถึง 8 ชั่วโมง คนชาติไทยพึงตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ประกอบกิจการงานของตนโดยไม่ทอดทิ้ง และหลีกเลี่ยง กับควรหยุดเพื่อรับประทานอาหารและพักผ่อนกลางวันไม่เกิน 1 ชั่วโมง เมื่อพ้นกำหนดเวลาทำงานเวลาเย็น ควรออกกำลังกายโดยเล่นกีฬา กลางแจ้งวันหนึ่งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง หรือประกอบงานอื่น เช่น ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ หรือปลูกต้นไม้ เป็นต้น เมื่อชำระล้างร่างกายแล้ว รับประทานอาหาร

5) คนชาติไทยพึงใช้เวลาว่างเวลากลางคืน ทำการงานอันจำเป็นที่ค้างค้างอยู่ให้เสร็จ หรือสนทนาปราศรัยกับบุคคลในครอบครัว มิตรสหาย ศึกษาหาความรู้โดยการฟังข่าวทางวิทยุกระจายเสียง อ่านหนังสือ หรือในการมหรสพ หรือศิลปกรรม แล้วแต่โอกาส

6) คนชาติไทยพึงใช้เวลาในวันหยุดงาน ให้เป็นประโยชน์แก่ร่างกายและจิตใจ เช่น ประกอบกิจในทางศาสนา ฟังเทศน์ ทำบุญ ศึกษาหาความรู้ ท่องเที่ยว เล่นกีฬา หรือพักผ่อน เป็นต้น.

2.23 วิเคราะห์การสร้างรัฐธรรมนูญที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 11

รัฐธรรมนูญ ฉบับที่ 11 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับกิจประจำวันของคนไทยผลกระทบต่อพลเมืองไทยอย่างมาก เนื่องจากเหมือนรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ตีตารางชีวิตให้พลเมืองไทยต้องปฏิบัติตามที่ประกาศการใช้ชีวิตประจำวัน การทำงาน การกิน การออกกำลังกาย การทำกิจกรรมหลังเลิกงาน รวมไปถึงการห้ามต่างๆ เช่น การห้ามเล่นดนตรีไทย และเปลี่ยนไปเล่นดนตรีสากลแทนเนื่องจากให้เหตุผล

ที่ว่าดนตรีไทยมีความล้ำสมัยเลยสั่งห้ามให้เล่นดนตรีไทยในสมัยนั้นทำให้อาชีพนักดนตรีไทยรวมถึงผู้ที่สร้างประดิษฐ์เครื่องดนตรีไทยน้อยลงอย่างเช่นปัจจุบัน ถึงแม้จะเป็นรัฐนิยมฉบับที่ส่งเสริมสร้างให้พลเมืองชาวไทยมีสุขภาพแข็งแรงที่ดี แต่อาจทำให้เกิดความอึดอัดและไม่สู้จะส่งผลในทางปฏิบัติเท่าใดนัก

2.24 การประกาศใช้รัฐนิยม ฉบับที่ 12 เรื่องการช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก คนชราหรือคนทุพพลภาพ

ด้วยรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า ในการอยู่ร่วมกันแห่งชุมชนคนนั้น ความมีใจเพื่อแผ่ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในเยาว์วัย คนชราหรือคนทุพพลภาพ เป็นวัฒนธรรมอันหนึ่งซึ่งบุคคลจักต้องปฏิบัติ คณะรัฐมนตรีจึงได้ลงมติเป็นเอกฉันท์ ให้ประกาศเป็นรัฐนิยมไว้ดังต่อไปนี้

1) ในที่สาธารณะสถานหรือในถนนหลวง ให้บุคคลทำการช่วยเหลือคุ้มครองโดยลักษณะที่จะยังความปลอดภัยให้แก่เด็ก คนชราหรือคนทุพพลภาพในการสัญจรไปมา หรือในการหลบหลีกภัยอันตราย

2) ผู้ใดสามารถกระทำการช่วยเหลือคุ้มครองดังกล่าวในข้อ 1 ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้มีวัฒนธรรม ควรได้รับความนับถือของชาวไทย

2.25 วิเคราะห์การสร้างรัฐนิยมที่ส่งผลต่อหน้าที่พลเมือง รัฐนิยม ฉบับที่ 12

รัฐนิยม ฉบับที่ 12 เป็นฉบับที่เกี่ยวกับเรื่องการช่วยเหลือ เด็ก คนชรา หรือบุคคลทุพพลภาพ เป็นรัฐนิยมฉบับที่ส่งเสริมให้พลเมืองมีจิตใจที่เอื้อเพื่อแผ่ต่อพลเมืองด้วยกันเอง

สรุป

รัฐนิยม 12 ฉบับ ส่วนมากก็เห็นเป็นการพัฒนาประเทศที่ดี แต่อาจเป็นการบังคับหรือมีการออกกฎให้พลเมืองนำไปใช้ที่เร่งรีบและรวดเร็วจนเกินไปบ้าง ผลของการใช้รัฐนิยมเพื่อพัฒนาชาติในบริบทต่างๆ ตามรัฐนิมนับได้ว่าเป็นการสร้างความสำเร็จก้าวหน้าต่อประเทศ เป็นผลของการเปลี่ยนแปลงระบบสังคมไทยอย่างกะทันหัน จึงส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของพลเมืองในประเทศที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและเร่งรัดตามแนวนโยบายการสร้างชาติของรัฐ ทั้งนี้ จอมพล ป.พิบูลสงครามต้องการเห็นผลในระยะสั้น นโยบายเหล่านี้จึงจะเป็นการส่งผลในระยะยาวต่อประเทศไทย นั่นคือช่วยสร้างชาติทำให้สังคมไทยเป็นปึกแผ่นไม่มีปัญหาความตึงเครียดระหว่างทุกคนต่างเชื้อชาติจนถึงปัจจุบันถือได้ว่ารัฐนิยม 12 ฉบับนั้น มีผลกระทบต่อทางด้านวัฒนธรรมของคนไทย จรรยา มารยาท รู้จักช่วยเหลือและให้เกียรติผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นสตรีคนชราเด็กกรวมถึง บุคคลทุพพลภาพ มีการแต่งกายที่เรียบร้อยทั้งหญิงและชายเมื่อออกจากบ้าน้องสวมหมวก ถูงเท้ารองเท้า

รวมทั้งมีความนิยมไทย และยังส่งอิทธิพลมาถึงปัจจุบันอย่างเหนียวแน่นเช่น รัฐนิยมฉบับที่ 1 และฉบับที่ 4 ส่วนรัฐนิยมที่บอกให้ ชาวไทยพยายามใช้เครื่องอุปโภค บริโภคที่กำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย กลับไม่ค่อยมีอิทธิพลมากนัก ทั้งที่เป็นรัฐนิยมที่ดีมากและดีที่สุดในที่สุด แต่ทว่าคนไทยกลับไม่ค่อยแยแส ทำให้ประเทศเป็นหนี้อีเอ็มเอฟในปัจจุบัน

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ได้ทราบประวัติของนายภคินที่ 3 นั้นคือจอมพล ป.พิบูลสงคราม ประวัติการศึกษาประวัติราชการประวัติการดำรงตำแหน่งรวมถึงได้รู้เกี่ยวกับรัฐนิยม 12 ฉบับว่า แต่ละฉบับมีความหมายและเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไรและส่งผลกระทบต่อพลเมืองในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ในด้านดีและด้านเสียอย่างไร รวมไปถึงการส่งผลกระทบของรัฐนิยม 12 ฉบับมาถึงปัจจุบัน เช่น การแต่งกายตามรัฐนิยมฉบับที่ 10 เกี่ยวกับเรื่องการแต่งกายประชาชนชาวไทยที่จอมพล ป.พิบูลสงคราม นั้นได้นำวัฒนธรรมการแต่งกายของชาวต่างชาติมาเป็นหลักในการจัดให้ พลเมืองชาวไทยแต่งตัวต่างชาติเนื่องจาก พลเมืองชาวไทยแต่งตัวไม่สุภาพนุ่งผ้าขาวม้าใส่ผ้าถุงนุ่งกระโจมอก ออกไปในสถานที่สาธารณะ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

อดุลย์ กอวัฒนา, การลาออกของรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม เมื่อ 24 กรกฎาคม 2457.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518, 186 หน้า.

ถนอมจิต มีชื่น, จอมพล ป. พิบูลสงครามกับงานฉลอง 25 พุทธศตวรรษ (พ.ศ. 2495 -

2500) กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531, 166 หน้า.

รศ.ณรงค์ พ่วงพิศ.2545.การประกาศใช้ รัฐนิยม ในสมัยรัฐบาล จอมพล ป. พิบูลสงคราม (พ.ศ.

2481-2487).วารสารประวัติศาสตร์ 2545/2002

[file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/2584-8466-1-PB%20\(4\).pdf](file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/2584-8466-1-PB%20(4).pdf)

ชนิดา จรรโลงศิริชัย(ไม่ระบุวันที่เผยแพร่).แปลก พิบูลสงคราม.สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2 563,

http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%B9%81%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%81_%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B9%E0%B8%A5%E0%B8%AA%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A1